

KPSS-ÖABT • 2023

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

7

**TAMAMI
ÇÖZÜMLÜ
ÖZGÜN
SORULAR**

DENEME

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

ÖABT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI TAMAMI ÇÖZÜMLÜ 7 DENEME

ISBN 978-0-2022-0151-1

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayinedir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere

<http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

3. Baskı: 2023, Ankara

Proje-Yayın: Buse Uğantaş
Dizgi-Grafik-Tasarım: İlknur Öztürk
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım AŞ
Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız,

Bu kitap, Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Türk Dili ve Edebiyatı Alan Bilgisi Testi (ÖABT Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği) kapsamındaki soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinmeniz ve soruları kolaylıkla çözebilmeniz amacıyla, farklı soru çeşitleri ile kendinizi geliştirmeniz sürecinde siz değerli okuyucularımıza kılavuzluk etmek için hazırlanmıştır.

7 farklı denemeden oluşan kitabımızda; detaylı, güncel ve anlaşılır bir dille yazılan çözümler ile bu denemelerimiz, ÖABT'de çıkabilecek sorularla konu ve tarz itibarıyla bire bir örtüşmektedir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma süreci ile hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüşlerinizi ve önerilerinizi bizimle pegem@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538 594 92 40 numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimizin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerine katkıda bulunabilmek ümidiyle...

Pegem Akademi Yayıncılık

İçindekiler

DENEME 1.....	1
ÇÖZÜMLER.....	15
DENEME 2.....	21
ÇÖZÜMLER.....	33
DENEME 3.....	39
ÇÖZÜMLER.....	53
DENEME 4.....	59
ÇÖZÜMLER.....	71
DENEME 5.....	77
ÇÖZÜMLER.....	89
DENEME 6.....	95
ÇÖZÜMLER.....	107
DENEME 7.....	113
ÇÖZÜMLER.....	129
CEVAP ANAHTARI.....	137

1. Cismdin cânsız ni hasil iy Müslümânlar kim ol
Bir kara tofrak kibidür kim gül ü reyhânı yok
Zulmetî kim çeşme-i hayvânı anırî bolmagay
Dûzahidür kim yanında ravza-i ridvânı yok

Bu beyitler aşağıdaki dönemlerden hangisinin dil özelliklerini taşımaktadır?

- A) Uygur Türkçesi
B) Eski Anadolu Türkçesi
C) Osmanlı Türkçesi
D) Karahanlı Türkçesi
E) Çağatay Türkçesi

2. Kimnün ne mikdarka kuvvatı yetse çerigke meded
kılınlar tep Ömer razhu ewinge bardı. Ne mikdar
kim malı bar erdi ekki ülüş kıldı. Bir ülüşini ehlinge
taki oğlanlarınga kodtı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Soru zarfı görevinde kullanılan bir sözcük
B) Belgisiz sıfat görevinde kullanılan bir sözcük
C) İki yer tamlayıcısını bağlayan bağlaç
D) İlgî eki almış zamir
E) Hem iyelik hem belirtme eki almış sözcük

3. Yime yakşı aytmış bu Türk buyrukı
I II
Körür köz yarukı ogul kız okı
III
Ogul kız sakinçi bu tipsiz tengiz
IV V
Ogil kız sarig kıldı kızgu mengiz

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük öğrenilen geçmiş zamanla çekimlenmiştir.
B) II. sözcük fiilden türemiş bir isim olup iyelik eki almıştır.
C) III. sözcük geniş zamanın üçüncü tekil şahsı ile çekimlenmiştir.
D) IV. sözcük gövdeden türemiş bir isimdir.
E) V. sözcük yokluk eki almış bir sıfattır.

4. Edgölüg utlı sevinç teğürmiş bolgay erdiniz tep
I II
tedi Han bo savig eşidip açığı kelip yerinüyü
III
bogzı sıkılıp yıglayu anırî küsüşin tilikin takı yme
IV
anca sözletgeli sakinip turur
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangileri parçanın Köktürkçe bir metinden alınmadığının göstergesidir?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) IV ve V

5. Mars bugün canlıların yaşayabileceği bir gezegen
I II
değil, çok soğuk olması nedeniyle yüzeydeki sular sıvı
III IV
olarak kalamıyor ve atmosferin ince olması yüzünden
V

gezegen yüzeyine ulaşan yüksek radyasyon muhtemelen canlı organizmaların gelişimini engelliyor.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi geniz ünsüzü içermez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Orhun Türkçesinde bulunan ön damak genizsili /r/ (palatal n) aşağıdaki çağdaş Türk dillerinin hangisinde varlığını korumuştur?**

- A) Tuvaca B) Halaçça C) Hakasça
D) Yakutça E) Türkmençe

7. Türuk begler Türuk atin itı Tabgaçğı begler Tabgaç atin tutupan Tabgaç kaganka körmüş.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıfat-fiil   B) Zarf-fiil   C) Edat
D) Zamir   E) Sıfat

8. Türuk kara kamağ bodun anca timiş. İllig bodun ertim. İlim amtı kanı, kimke ilig kazganur men, tir ermiş.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsimden isim yapım eki
B) İyelik eki
C) Yönelme durumu eki
D) Belirtme durumu eki
E) Gelecek zaman eki

9. Yime karı kan tip yarlıgkadı. Karı kazgansar ogli üçün tizez mü? Köñlüğ birzün, köñlin bertmenler. Ötürü küniñe tıdıgsız birdi.

Bu parçada geçen sözcüklerden hangisi hem iyelik hem de belirtme eki almıştır?

- A) karı   B) ogli   C) birzün
D) köñlin   E) küniñe

10. (I) Takı eger men Rebbümdin öñin kimersenı dost tutsa erdim Abû Bekrni dost tutgay erdim. (II) Anıng üçün kim köñlüm Hak Te'âlânıñ mahabbatı birle müstagrağ turur. (III) Heç öñin kimersenıñ mahabbatı köñlümke sığmaz. (IV) Velîkin İslâmnuñ karındaşlığı takı şefakatı aramızda bar. (V) Takı heç mescid içindeki kapuglar bâkî kalmasun.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

11. Bardı eren konuk köñüp kutka sakar

Kaldı yavuz oyuk köñüp evni yıkar

Dîvânu Lugatî't-Türk'ten alınan bu beyitteki altı çizili sözcüklerde görülen ses ve biçim bilgisel özelliklerin benzerleri aşağıdaki metinlerin hangisinde görülmez?

- A) *Atabetü'l-Hakâyık*
B) *Kutadgu Bilig*
C) *Nehcü'l-Ferâdis*
D) *Mukaddimetü'l-Edeb*
E) *Kitâb-ı Dede Korkut*

12. Virmesün Hak kimseye gurbetde yârân acısın
Yollarında öleyin ben barıa yârân acısın

Bu beyitteki altı çizili sözcükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Zarf-fiil eki almıştır.
B) Gelecek zaman kipi I. çoğul kişi ekiyle çekimlenmiştir.
C) İstek kipi I. tekil kişi ekiyle çekimlenmiştir.
D) Geniş zaman kipi I. tekil kişi ekiyle çekimlenmiştir.
E) Fiilden fiil yapım eki almıştır.

13. (I) İştüdüm ki bir çakalun bir bâğ katında ini varıdı. (II) Her gün dîvâr delüğinden girüp yemiş yirdi ve telef iderdi. (III) Bâğbân anuñ elinden 'âciz kalmışdı. (IV) Bir gün nâgâh geldi gördi kim çakal üzüm yemiş dahı gaflet uykusına düşmiş yatur. (V) Bâğbân delüğü dutdı, çakalı belâ dâmına bıraktı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtisiz isim tamlaması yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Aşağıdaki eserlerden hangisi eski Anadolu Türkçesiyle kaleme alınmamıştır?

- A) *Marzubannâme*
B) *Kâbusnâme*
C) *Kitâbu Evsâfi Mesâcidi's-Şerîfe*
D) *Camasbnâme*
E) *Nesâyimü'l-Mahabbe*

15. (I) İnsanın üzerindeki şehir yorgunluğunu alan bir havası var Sinop'un. (II) Rıhtım boyu uzun bir yürüyüşe çıkıp seslere kulak verin. (III) Balıkçı takalarının pat patları, kayalıkları döven dalgalar, esnaf selamlaşmaları ve bitmeyen martı çığlıkları duyulur. (IV) Zamanı telaşsızca tüketen sokak aralarında manzara farklı değil. (V) İnsanı her daim sarıp sarmalayan rehavet duygusu hep baki.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangileri özne ve yüklemden oluşmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

16. Bazı kelimelerde iyelik ekinin "sahiplik, iyelik" gösterme işlevi zamanla kaybolmuştur. Bu durumda iyelik eki almış adlarda görev değişmesi de söz konusudur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamayı örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Hititler Dönemi'nden başlayıp günümüze kadar pek çok tarihî ve kültürel miras birikmiş bu güzel şehirde.
B) Şu yaşıma gelip bu canım şehri yeni gördüğüm ve gezmek için yalnızca bir buçuk gün ayırmış olduğum için hayıflandım doğrusu.
C) Kabul etmek gerekir ki gidilip görülmeyen şehirleri, doğal ve kültürel değerleri keşfetmek de ayrı bir zevk.
D) Amasya'nın coğrafi konumunun korunaklı olması, çevresindeki vilayetler arasında özel bir yer bulmuş kendine.
E) Birkaç hafta önce, bir elin parmaklarını kıyından köşeden geçen izin günlerimizde Amasya'ya düştü yolumuz.

17. Aşağıdaki dillerden hangisi köken bakımından Farsçaya diğerlerinden daha yakındır?

- A) İbranice B) Arapça C) Ermenice
D) Japonca E) Macarca

18. Korkut Ata 'aleyhi'r-rahmetü Türk ulusu arasında şöreti andın artugrakdur ki şöhretka ihtiyâcı

I II
bolgay. Meşhûr mundaktur ki niçe yıl özidin
III

burungını ve niçe yıl özidin sorgı kilürni dipdür.
IV V

Köp mev'ize-âmez magzlık sözleri aradadır.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi gövdeden türemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Az sayıda, bazen bir tek türkünün etrafında meydana gelmiş; yapısı basit, kısa anlatmalardır. Kuzeydoğu Anadolu'da "kaside" olarak da ifade edilen bu tür hikâyelerde asıl olan, nesirdir; macera nesir kısmında anlatılır. Asıl halk hikâyelerimizde olduğu gibi nazım, ikinci plandadır.

Bu parçada sözü edilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Serküşte   B) Tandır başı   C) Karavelli
D) Divani   E) Kara hikâye

20. ---, masal incelemeleri alanında daha önce yapılmış çalışmaları eleştirmiştir; ona göre masalın doğuşunu, kaynaklarını araştırmak için öncelikle masalın ne olduğunu bilmek, masalı tanımlamak gerekmektedir. A. Aarne'nin görüşüne karşı çıkarak motiflerin, masalın sabit ve en küçük birimi olduğunu kabul etmemiş, motiflerin bölünebildiğini ve çeşitlendiğini göstermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Axel Olrik
B) Vladimir Propp
C) Lord Raglan
D) Claude Levi-Strauss
E) Roman Jacobson

21. **Bugün elimizde bulunan en eski sagu örneği aşağıdaki eserlerin hangisinde yer almaktadır?**

- A) *Köktürk Kitabeleri*
B) *Kutadgu Bilig*
C) *Dîvânu Lugatî't-Türk*
D) *Atabetü'l-Hakayık*
E) *Divan-ı Hikmet*

22. Mahz-ı lütfun ey kadir ilah
Âşıkın kalbine kılsan bir nigâh
Bir gedadır Nurî kulun padişah
Aşk senin âşık senin maşuk senin

Aşağıdakilerden hangisi bu şiirle içerik açısından benzerlik gösterir?

- A) İr   B) Kojan   C) Şlok
D) Başık   E) Padak

23. Üç harflidir ağıyârı çok
Dostu azdır, hem yârı çok
Âşık olan tanır anı
Nadir gezer, efkârı çok

Bu dördlük aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Muamma   B) Lebdeğmez   C) Şathiye
D) Semai   E) Sayışmaca

24. Doğu Anadolu ile Azeri alanına giren bölgelerdeki saz şairlerinin kullandıkları bir koşma çeşididir. Bu tür koşmalarda beyitlerin arasına, aynı uyakta bir mâni kıtası ya da uyak şeması mâniye uymayan, yedi heceli kıtalar girer.

Bu parçada sözü edilen koşma türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ayaklı   B) Musammat   C) Zincirbent
D) Yedekli   E) Tecnis

25. Elestten nûş eden şarâb-ı aşkı
Mest olup bu dâr-ı mihnetten geçer
Okuyup anlayan kitâb-ı aşkı
Ta'lim-i ulûm-ı kesretten geçer

Bu dördlükle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Koşma nazım şekliyle söylenmiştir.
B) Tüm dizeler 6+5 duraklıdır.
C) Sözcük ve ek hâlinde redif kullanılmıştır.
D) Tasavvufi mecazlara yer verilmiştir.
E) Nazım türü şathiyedir.
26. Erzurumlu Emrah'ın şiirleriyle Ercişli Emrah'ın şiirleri zaman içinde türlü nedenlerle birbiriyle karıştırılmıştır. **Aşağıdakilerden hangisi bu iki âşığın şiirlerini ayırt etmede kullanılan ölçütlerden biri olamaz?**
- A) Tasavvufi içerik
B) Divan şiiri etkisi
C) Eğitim durumu
D) Badeli âşık olma
E) Şiirleri saz eşliğinde okuma

27. Anadolu'da oluşmuş destan zincirinin ilk halkasıdır. Kaynaklar "Zatü'l-himme, (ya da Zü'l-himme, Delhemma)" adıyla bilinen Arapça eserden tercüme edildiğini veya tesirinin bulunduğunu söylemektedir. Konu bakımından Türklerle ilgili olmamasına rağmen Türk muhayyilesiyle şekillendiği için millî bir destan kimliği kazanmıştır. Türkler tarafından çok sevilmesinin sebebi, kahramanının İslâmiyet'in yayılması uğruna kahramanlık göstermesi ve kahramanlığın mekânının Anadolu olmasından kaynaklanıyor görülmektedir.

Bu parçada sözü edilen destan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Battalgazi Destanı*
B) *Saltuk Gazi Destanı*
C) *Danişment Gazi Destanı*
D) *Manas Destanı*
E) *Ebû Müslümâne*

28. Badeli âşıklarımızdandır. Hem aruz hem de hece vezniyle şiirler yazmıştır. Bunlar arasında hece ile söyledikleri daha başarılıdır. Fes ve saz üzerine söylediği şiirleriyle -özellikle de *Telli Saz* adlı şiirle ünlenmiştir. Aruzlu olan şiirlerinin dili ağırdır. Mensubu olduğu Bektaşî tarikatının etkisiyle, Hazreti Ali'ye aşkla bağlanmıştır. Yolundan giden âşıklar gelecekte bir âşık kolunun oluşmasını sağlamışlardır. Bu âşık kolunda, Geredeli Figanî, Mudurnulu Yağcı Emin, Çankırlılı Pinhanî, Çankırlılı Cudi, Ilgazlı Naili ve Kastamonulu Yorgansız Hakkı gibi âşıklar yetişmiştir.

Bu parçada sözü edilen âşık kolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deli Derviş Feryadî kolu   B) Dertli kolu
C) Huzurî kolu   D) Sümmanî kolu
E) Şenlik kolu

29. **Aşağıdakilerden hangisi Anadolu sahası araştırmacılarının bade içme motifini değerlendirme aşamalarından biri değildir?**

- A) Hazırlık safhası   B) Rüya
C) Uyanış   D) İlk deyiş
E) Bade içme

30. **Genellikle masalların döşeme bölümünde yer alan; bazı düşünceler ve hayallerin, abartma, şaşkırtma ve güldürmeye dayalı bazı söz kalıpları içinde art arda sıralanmasıyla oluşan tür aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Tekerleme   B) Bilmece   C) Alkış
D) Atasözü   E) Fasil

31. Ey her tekellümün hat-ı sebzün hikâyeti
Virdüm hemîşe mushaf-ı ruhsârün âyeti
Bu beyitle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Beytin vezni, "mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün"dür.
B) I. mısradaki, imale yapılmıştır.
C) II. mısradaki, vasl yapılmıştır.
D) "mushaf-ı ruhsâr" ifadesiyle teşbihbeliğ yapılmıştır.
E) Musarradır.

32. Bazı kasidelerde şairler, şiirin ahengini artırmak ve tekdüzelikli kırmak için ---- denilen bir yola başvurmuşlardır. ----, kasidede yeni bir matla beyti söylemektir.
Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
- A) hüsn-i matla
B) tecdid-i matla
C) redd-i matla
D) hüsn-i makta
E) redd-i mısra

33. Divanların kasaid bölümlerinde kasidelerin kendi içlerinde bir sıralamaya tabi tutulduğu görülmektedir.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi için yazılmış kasideler diğerlerinden daha önde yer alır?
- A) Hz. Ali
B) Kanunî Sultan Süleyman
C) Mevlana
D) Sadrazam Damat İbrahim Paşa
E) Şeyhülislam Ebussuud Efendi

34. Cibrîl görüp bu vaz'-ı hâmi
Şerme bedel oldu ihtirâmı
Ana didi ey Burâk-ı gül-gün
Bilmem ne bu cünbiş-i diger-gün
N'oldı sana kim ibâ idersün
Baht irdi sana hebâ idersün
Bu devlet ü bu sa'âdet u fer
Bir rahşa hiç olmadı müyesser
İçerik özellikleri göz önünde bulundurulduğunda yukarıdaki beyitler aşağıdakilerden hangisini örnekler niteliktedir?
- A) Miraciye
B) Rahşiyeye
C) Şehrengiz
D) Sergüzeştname
E) Sıhhatname

35. Işkın odına gönül pervânedür
Tâkatüm yoh bilmezem pervâ nedür
Fursat olınca gönül sen yanadur
Âşıkun âyîni budur ya nedür
Yukarıda tamamı verilen şiirin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Tuyuğ
B) Kıta
C) Nazım
D) Rubai
E) Mesnevi

36. Mîve-i vuslatımı sana yidürmem dirsın
Olmaz o bilmiş ol ey gözleri bādâm olmaz

Bu beyitte;

- I. kapalı istiare,
II. teşbihbeliğ,
III. leffüneşir,
IV. nida,
V. tezat

sanatlarından hangileri yoktur?

- A) II ve V
B) III ve V
C) I, IV ve V
D) II, III ve IV
E) III, IV ve V